

Értsük Marxot!

VISSZHANG - LXII. évfolyam, 22. szám, 2018. június 1.

Széky János – akinek az írásait én a magyar sajtó legjobb külpolitikai elemzéseinek tartom – nem szereti Marxot (*Éljen Eötvös József!*, *ÉS*, 2018/21., május 25.), sőt úgy gondolja – Jean-Claude Juncker állításával ellentétben –, felelős azokért az atrocitásokért, amelyek állítólagos örökösein kérhetők számon. Szerinte az Európai Bizottság elnökének másik érve „*történelmi tudatlanságának tünete*”, védelmezői „*nem ismerik a politikatörténetet*”, s az első állításban „*közkeletű tévedés munkái*”. Ha az Európai Bizottság és tanácsadói ilyen felkészületlenek, akkor én először csak kérdeznék: nem Karl Marx volt az, aki egész filozófiai, majd közgazdasági kutakodásait azért kezdte el, hogy megfejtse, miképpen kerülnek kora polgárai olyan helyzetbe, hogy pénzért mindenüket, még a becsületüket is eladják, s csak oly mértékben szabadok, hogy szabadok a termelőeszközöktől? Marx a szabadságot nem tagadta – mint Széky véli –, de arra kereste a választ, hogy miképpen lehet ezt mindenki számára biztosítani (szerinte osztály nélküli társadalommal). A Sztálin által megvalósított személyi kultuszra Marxnak nem lehettek utasításai. Az viszont átvett elveinek köszönhető, hogy a kommunisták hatalomra kerülésükkor azonnal békét kötöttek, földet osztottak, s az addig legnyomorúságosabb országban rövid idő alatt felszámolták az írástudatlanságot, és korszerű ipart teremtettek, miközben ma már elképzelhetetlen társadalmi mobilitást biztosítottak. Ha Marx élete végén nem gondolkodik el a szocializmus oroszországi bevezetésén, ki állította volna meg Hitlert és a faszizmust? Sajnos amit Marx a parlamenti demokráciáról gúnyosan írt, azt ma a mindennapjainkban tapasztaljuk: mit ér a szabad választójog vagy a törvényes felhatalmazás. Amit egyébként Széky a kínaiakról állít (mármint hogy kitartanak a tőke megtörésében a marxi recept mellett), nem is lenne olyan elviselhetetlen, mint a mai égbekiáltó igazságtalanságok. Sajnálám, ha Székyt – mint egy-két szabadelvű gondolkodót – a zsigeri antikommunizmus a jobboldal táborába szorítaná.

(További kapcsolódó reflexió: Tamás Gáspár Miklós írása a 12. oldalon)